

УДК 347.9

Шеремет А. М.*аспірант кафедри цивільно-правових дисциплін**Інституту права ім. І.Малиновського**Національного університету „Острозька академія”*

ДОСВІД ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН ЩОДО ВПРОВАДЖЕННЯ МЕДІАЦІЇ ТА МОЖЛИВІСТЬ ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ В УКРАЇНІ

Поняття “медіація” походить від лат. *mediare*, що означає бути посередником. У перекладі з англійської мови термін “медіація” (*mediation*) означає посередництво, клопотання, заступництво.

Медіація у праві – це метод вирішення спорів із залученням посередника (медіатора), який допомагає проаналізувати конфліктну ситуацію так, щоб зацікавлені сторони самостійно змогли обрати варіант рішення, який задовольняв би інтереси та потреби всіх учасників конфлікту. [1]

На відміну від формального судового процесу, під час медіації сторони доходять згоди самостійно.

Медіація є основою альтернативного врегулювання спорів. Це механізм врегулювання спорів, який передбачає перемовини між сторонами спору із залученням нейтральної третьої особи-спеціаліста – медіатора. Медіатор надає сторонам підтримку в досягненні нестандартного, прийняттого для обох сторін рішення проблеми, яке б

© Шеремет А. М., 2019

© Національний університет «Острозька академія», 2019

-
- Досвід зарубіжних країн щодо впровадження медіації та можливість його застосування в Україні / А. М. Шеремет // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2019. – № 2(20) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2019/n2/19samzvu.pdf>.

враховувало їхні інтереси. Медіатор не має права приймати рішення щодо суті спору і сторони самостійно розробляють варіанти його врегулювання. Медіатор допомагає сторонам налагодити комунікацію та створити комфортні умови для перемовин, інструктує їх щодо процедурних аспектів проведення перемовин та допомагає дійти угоди.

Отже, головна мета медіації – допомогти сторонам у пошуку найкращих рішень проблеми шляхом розширення їхніх можливостей та поліпшення відносин між ними.

Медіація зарекомендувала себе як дуже ефективний механізм врегулювання спорів у багатьох європейських країнах, які інтегрували медіацію в судову систему. Коли медіація інтегрується в судову систему, вона може зменшити судове навантаження на суддів та скоротити час на розгляд справ. Таким чином, скорочуються витрати громадян та судової системи загалом, а отже підвищується доступність правосуддя.

Мета цієї статті полягає в тому, щоб вказати на досвід впровадження медіації у проблеми її застосування в інших країнах для можливого їх уникнення при впровадженні медіації в Україні.

Завдання: розкрити на прикладі зарубіжних країн, які активно впроваджують медіацію, перспективи впровадження в Україні медіації та висвітлити окремі проблеми, які гальмують цей процес, а також сформулювати пропозиції щодо їх усунення.

Досвід впровадження медіації і проблеми її застосування в інших країнах.

Медіація у тій чи іншій формі існує вже не одне тисячоліття, хоча законодавче закріплення у більшості розвинених країн отримала лише наприкінці XX століття. Даний інститут набув розвитку та поширення саме через значні проблеми у судовій системі США в 1970-х роках, які не вдавалося вирішити інакше, ніж шляхом запровадження додаткових

▪ Досвід зарубіжних країн щодо впровадження медіації та можливість його застосування в Україні / А. М. Шеремет // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2019. – № 2(20) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2019/n2/19samzvu.pdf>.

ефективних механізмів врегулювання спорів, і саме необхідність термінового вирішення проблем судової гілки влади стало рушійною силою розвитку медіації шляхом її нормативного регулювання та повної підтримки з боку держави. Ефективність запровадження медіації була очевидною, і вже з кінця ХХ століття вона почала активно поширюватися в усьому світі. [2]

На сьогоднішній день посередницькі методи припинення спорів є досить популярними і нормативно врегульованими у багатьох розвинених країнах, серед яких США, Велика Британія, Канада, Австралія, Нова Зеландія, Нідерланди, Італія тощо. Інститут медіації було запроваджено також у країнах «пострадянського» простору, зокрема: Республіка Білорусь, республіка Казахстан, Російська Федерація.

Науковці виділяють разом з тим, певні відмінності запровадженої медіації у різних правових системах. В країнах англосаксонської системи права діє змішана модель медіації. Вона передбачає можливість звернення до медіаційної процедури як до початку судового провадження, так і під час нього. В країнах континентальної системи права законодавче регулювання медіації здійснюється дещо по-іншому. Перш за все, держава сприяє зверненню до медіації, встановивши обов'язкову модель медіації для конкретних видів спорів, надаючи податкові пільги для тих, хто використовує примирні процедури, накладаючи штрафи у разі безпідставної відмови від використання медіації. Тобто, медіація у даній ситуації існує паралельно з судовим процесом. [3]

Необхідно відмітити позитивні моменти в розвитку практики медіації в цивільних справах, однак темпи розвитку медіації в цих країнах все ж не такі як очікувалось, і причиною цього є ряд складнощів з якими сьогодні стикається впровадження медіації.

▪ Досвід зарубіжних країн щодо впровадження медіації та можливість його застосування в Україні / А. М. Шеремет // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2019. – № 2(20) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2019/n2/19samzvu.pdf>.

Не секрет, що найбільш гострою проблемою розвитку інституту медіації у всіх без винятку країнах є відсутність серйозного і стабільного попиту на медіацію. Наприклад, у такій країні як Нідерланди, де медіація вже давно і міцно увійшла в практику багатьох державних органів, тільки 27 % з 4 700 зареєстрованих медіаторів проводили хоча б одну реальну медіацію у своїй практиці. [4]

Ментальні складнощі.

Ця проблема носить об'єктивний характер, оскільки в нашому суспільстві люди звикли свої суперечки вирішувати в судовому порядку і не орієнтовані на пошук співпраці, а зміна свідомості процес тривалий, вимагає цільових зусиль. Ніхто не може змусити сторону прийняти рішення передати свою суперечку, в тому числі що знаходиться в провадженні суду, для врегулювання в рамках медіації, тому основна проблема на перших етапах розвитку практики медіації - як спонукати учасників спору звернутися до цієї процедури.

З цією проблемою стикалися всі держави, які вводили медіацію в юридичну практику. Причини такої проблеми носять об'єктивний характер: оскільки ні учасники судових процесів, ні часто і практикуючі юристи, не мають інформації, а отже, і розуміння суті медіації, її особливостей, переваг.

На початковому етапі формування практики медіації дуже важливим є питання: хто стане основним суб'єктом доведення інформації про медіацію для учасників правового спору. Безумовно, таким суб'єктом має стати той, хто користується авторитетом, довірою у учасників цивільного обороту, до чийої поради, думки вони можуть дослухатися. Виходячи з цього, в багатьох зарубіжних країнах (Німеччина, Англія, Фінляндія, Австрія, Нідерланди та ін.) таку роль на себе взяли судді.

▪ Досвід зарубіжних країн щодо впровадження медіації та можливість його застосування в Україні / А. М. Шеремет // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2019. – № 2(20) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2019/n2/19samzvu.pdf>.

Що стосується реалій юридичного життя представляється, що саме активне включення суддівського співтовариства в інформаційну роботу по популяризації медіації серед учасників правових спорів зможе стати потужним поштовхом до розвитку практики медіації.

Сьогодні велика частина звернень до медіаторів становлять суперечки, що знаходяться в провадженні судів загальної юрисдикції. Одним з перших питань, яке виникло в процесі імплементації медіації, стало питання про інформування сторін судового розгляду про саму можливість проведення медіації у судових справах, суті даної процедури, її особливості та обмеження. Були визначені основні шляхи доведення інформації про медіацію до учасників цивільного судочинства: пояснення суддів про право на врегулювання спору за участю посередника; консультування громадян медіаторами; оформлення інформаційних стендів, розповсюдження буклетів, що містять загальні відомості про медіацію.

Роз'яснення суддею права на врегулювання спору за участі посередника (медіатора) стало найбільш ефективним способом інформування громадян, оскільки суддя має безпосередній контакт з усіма учасниками судочинства, користується авторитетом і довірою.

Ефективність даного роз'яснення залежить від багатьох факторів, оскільки, подібний підхід вимагає наявності у суддів розуміння суті процедури медіації, її можливостей і обмежень. Необхідна спеціальна методика роз'яснення права, щоб у сторін не виникало сумнівів в неупередженості судді або наявності у нього будь-якої зацікавленості в результаті справи. Суддя повинен розуміти, в яких випадках можливе проведення медіації, в яких випадках - медіація неможлива або недоцільна, тобто повинен мати навички визначення медіабельності правового спору. Необхідно знайти оптимальну форму передачі справи на медіацію, що

▪ Досвід зарубіжних країн щодо впровадження медіації та можливість його застосування в Україні / А. М. Шеремет // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2019. – № 2(20) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2019/n2/19samzvu.pdf>.

враховує вимоги цивільного процесуального законодавства. Формування практичних навичок судді по роз'ясненню права на медіацію повинно здійснюватись шляхом навчання суддів за спеціально розробленою програмою. В ході цієї програми судді мають вивчати правові особливості медіації як альтернативного способу врегулювання правових спорів, методику роз'яснення суддями учасникам цивільного процесу права на врегулювання спору за участю медіатора, процесуальні механізми передачі спору на медіацію при підготовці цивільної справи до судового засідання і при розгляді справи по суті; опрацьовувати методику роз'яснення права на медіацію, визначення медіабельності правового спору.

На практиці саме рекомендація судді стала основним фактором, який вплинув на рішення сторін про звернення до медіатора, тобто сторони прийняли рішення піти на інформаційну зустріч з медіатором тільки тому, що про це розповів суддя. Якби вони почули інформацію від інших (ЗМІ, представник), то вони, швидше за все, не прийняли б позитивного рішення.

Організаційні складнощі.

Зважаючи на значне судове навантаження і порівняно невелику кількість часу, яке суддя може приділити роз'ясненню права на врегулювання спору за участю посередника, основна роз'яснювальна робота повинна проводитися медіаторами. Тут дуже важливо знайти оптимальну модель взаємодії між судом і медіаторами, яка б враховувала професійні обмеження суддів і етичні канони медіаторів.

Необхідно виробити модель проведення попередніх консультацій учасників спору з медіатором про можливість проведення медіації по конкретному спору. Завдання судді: переконати сторони піти на інформаційну зустріч (попередню консультацію) до медіатора, стежити за дотриманням процесуальних строків розгляду справи.

▪ Досвід зарубіжних країн щодо впровадження медіації та можливість його застосування в Україні / А. М. Шеремет // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2019. – № 2(20) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2019/n2/19samzvu.pdf>.

В ході інформаційної зустрічі медіатор покликаний вирішити такі завдання: вислухати сторони по суті їхньої суперечки, визначити предмет спору; звернути увагу сторін на можливості, переваги і обмеження процедури медіації; провести попередню оцінку медіабельності спору; визначити склад учасників, залучених в конфлікт; вирішити питання про необхідність залучення до участі в медіації третіх осіб; укласти угоду про проведення процедури медіації.

Організація взаємодії медіаторів і суддів саме таким чином забезпечує економію часу суддів, підвищує довіру до суддівського співтовариства, призводить до формування позитивної практики самостійного прийняття сторонами рішення вибрати медіацію як альтернативу судовому процесу. Направлення сторін на консультацію до медіатора можливо на будь-якій стадії цивільного процесу: на етапі прийому позовної заяви, на стадії підготовки справи до судового розгляду, при проведенні судового розгляду.

У період формування практики медіації як ніколи важливо, щоб медіатор і суддя розуміли специфіку роботи кожного, враховували професійні норми і законодавчі обмеження. В цьому плані необхідно забезпечення взаєморозуміння між корпусом професійних медіаторів і суддів, яке досягається шляхом навчання в єдиній «школі медіації».

Судді повинні розуміти специфіку, принципи роботи медіатора, а медіатор, в свою чергу, повинен мати юридичну підготовку і розуміти процесуальні особливості суддівської роботи. Саме це є запорукою ефективності медіації. На перших етапах розвитку практики медіації важливо забезпечити доступність участі сторін в інформаційних зустрічах з медіатором.

Як показав досвід країн, що впровадили медіацію, серйозною перешкодою на шляху розвитку практичної медіації є проблема

▪ Досвід зарубіжних країн щодо впровадження медіації та можливість його застосування в Україні / А. М. Шеремет // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2019. – № 2(20) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2019/n2/19samzvu.pdf>.

неузгодженості строків проведення медіації та строків розгляду цивільних справ в судах загальної юрисдикції.

Очевидно, що строк, на який судовий розгляд відкладається з підстав, передбачених цивільно-процесуальним законом, не включається до загального строку розгляду справи, але враховується при визначенні розумного строку судочинства. Видається логічним уніфікувати ці положення і ввести подібну норму в процесуальні кодекси України. Уніфікація питань термінів необхідна і з тієї причини, що найчастіше в рамках процедури медіації розглядається кілька вимог сторін, частина з яких перебуває у провадженні господарського суду, інша частина - в провадженні суду загальної юрисдикції.

Ще одна проблема з якою стикнулись зазначені країни при впровадженні медіації є затвердження медіативної угоди.

Так, згоду досягнуту сторонами в результаті процедури медіації, проведеної після передачі спору на розгляд, можливо затвердити судом у якості мирової угоди відповідно до процесуального законодавства. Однак, як показує досвід практичної медіації, медіативна угода в більшості випадків не охоплюється процесуальною конструкцією мирової угоди, оскільки така угода виходить за рамки предмета і підстави позову, а часто і за рамки підвідомчості спору.

Не випадково в зарубіжних цивільних процесуальних кодексах поряд з мировою угодою і відмовою від позову передбачається така самостійна підстава припинення провадження у справі, як укладення сторонами медіативної угоди. Такий підхід видається правильним, оскільки кожна з цих конструкцій має свою специфіку, спрямована на вирішення певних завдань, в зв'язку з чим їх не слід змішувати. Сьогодні ж на практиці, через відсутність такої підстави, проблему доводиться вирішувати за рахунок

▪ Досвід зарубіжних країн щодо впровадження медіації та можливість його застосування в Україні / А. М. Шеремет // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2019. – № 2(20) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2019/n2/19samzvu.pdf>.

застосування за аналогією інституту відмови від позову. У деяких випадках застосовується інститут залишення заяви без розгляду. [2]

Впровадження медіації в Україні.

Перші спроби створити підґрунтя для інституціоналізації практики медіації в Україні були зроблені в пізні радянські часи. Розпад Радянського Союзу спричинив хаос у всіх сферах соціального життя, включаючи трудові відносини. Масштабні промислові страйки охопили Донецьку область – осередок вугільної промисловості. Намагаючись прийняти участь у вирішенні проблем, група психологів з Донецька вийшла на контакт з Американською арбітражною асоціацією та Федеральною службою посередництва і примирення США та наприкінці 80-х років разом з ними провела низку спільних радянсько-американських семінарів з вирішення конфліктів у Донецькій та Луганській областях. [5; С. 5]

Внаслідок цього у 1994 році донецький «Психологічний Центр» об'єднав зусилля з американською неурядовою організацією «Search for Common Ground» з метою створити перший в Україні центр медіації. Як наслідок такої ініціативи було відкрито вісім центрів медіації по всій Україні за підтримки низки грантів від USAID, фонду «Євразія» та інших донорів. Медіатори одного з центрів (Одеська обласна група медіації) провели медіацію першої справи, направленої з суду, ще у 1997 році.

З метою протидії промисловим страйкам у 1998 році уряд України за підтримки фінансованого USAID проекту створив нове урядове агентство – Національну службу посередництва і примирення, що була підзвітна лише Президентові України та уповноважена сприяти врегулюванню колективних трудових спорів.

Наприкінці 90-х років діяльність щодо медіації перемістилась до Києва. 2002 року в Києві було зареєстровано Український центр порозуміння (надалі - УЦП), який почав діяльність у сфері медіації в

▪ Досвід зарубіжних країн щодо впровадження медіації та можливість його застосування в Україні / А. М. Шеремет // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2019. – № 2(20) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2019/n2/19samzvu.pdf>.

кримінальних справах, відновного правосуддя, розвитку громад та медіації в школах. УЦП створив власну мережу з 15 українських громадських організацій та був реорганізований в Інститут миру і порозуміння в 2012 році. 2006 року Міжнародна Фінансова Корпорація Групи Світового Банку (надалі - МФК) провела опитування серед 1200 українських компаній, яке продемонструвало певну прийнятність проектів МФК з медіації в Україні. Як результат, МФК запропонувала грант для відкриття Українського центру медіації при Києво-Могилянській бізнес-школі. Крім цього, за останні двадцять років в Україні було зареєстровано більше десяти організацій медіаторів, задіяних головним чином у популяризацію та навчання медіації. [6]

Український центр порозуміння, Український центр медіації та Одеська обласна група медіації разом із декількома окремими медіаторами заснували неформальну Коаліцію з розвитку медіації в Україні, зосередивши свої зусилля на законопроектній діяльності. Коаліція заклала неформальні основи для Національної асоціації медіаторів України (НАМУ), яка була створена в 2014 р. та наразі представляє інтереси українських медіаторів на національному рівні. [7]

Починаючи з 2010 року, українські медіатори заручилися підтримкою парламентарів та зареєстрували в Верховній Раді десять законопроектів про медіацію. Однак через нестабільну політичну ситуацію, постійні зміни урядів та парламентські вибори закон досі не прийнято.

Паралельно з цим процесом за підтримки міжнародних донорів тривав рух з впровадження медіації в судову систему України. У п'ятнадцяти судах загальної та адміністративної юрисдикції першої та апеляційної інстанції було відпрацьовано щонайменше п'ять пілотних проектів з медіації. У рамках цих проектів розроблено три моделі судової медіації.

▪ Досвід зарубіжних країн щодо впровадження медіації та можливість його застосування в Україні / А. М. Шеремет // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2019. – № 2(20) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2019/n2/19samzvu.pdf>.

Хоча від самого початку в 90-х роках медіація в Україні була підтримана американськими донорами та організаціями медіаторів, усередині 2010-х європейський вплив став помітнішим. Попри те, що медіація є новим явищем для Європи, українські медіатори, зокрема після подій Майдану 2014 року, обрали дискурс європеїзації і почали позиціонувати медіацію як невід’ємну частину європейської культури та важливу європейську цінність, яка відображена в Угоді про асоціацію між Україною та Європейським Союзом і в низці документів про співпрацю. [8]

До останнього часу медіація в Україні не отримала широкого розповсюдження, що зумовлено як практичними, так і наявними проблемами законодавчого регулювання медіації в Україні.

Згідно з Директивою Європейської Комісії “Про деякі аспекти медіації у цивільних та комерційних справах” 2008 р. [9] держави - члени ЄС зобов’язані до травня 2011 р. ввести в дію свої національні закони, підзаконні акти та адміністративні положення, які сприятимуть розвитку медіації.

Пунктом 5.4 Стратегії реформування судустрою, судочинства і суміжних правових інститутів на 2015-2020 рр., затвердженої Указом Президента України від 20.05.2015р. №276 [10] передбачено розширення способів альтернативного (позасудового) врегулювання суперечок, зокрема, шляхом практичного впровадження інституту медіації і посередництва.

3 листопада 2016 Верховна Рада України прийняла за основу проект Закону України “Про медіацію” №3665, поданий народними депутатами України Шкрум А.І., Пташник В.Ю. і іншими. [11] Проте, Верховна Рада за законопроект про медіацію №3665 не підтримала, вказавши на ряд його

▪ Досвід зарубіжних країн щодо впровадження медіації та можливість його застосування в Україні / А. М. Шеремет // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2019. – № 2(20) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2019/n2/19samzvu.pdf>.

суттєвих недоліків. 5 липня 2019 р. з'явився новий законопроект Про діяльність в сфері медіації №10425 від 05.07.2019р. [12]

Проте, на сьогодні процедура медіації надалі залишається неврегульованою. Поки Україна намагається впровадити відповідний закон інші країни успішно застосовують його в практиці.

Враховуючи досвід інших країн щодо впровадження медіації, а також наявні спроби впровадження медіації в Україні можна виділити наступні проблеми: необхідність визначення форм медіації, що повинні впроваджуватись; подолання супротиву суспільства щодо альтернативних способів врегулювання спорів; налагодження організації медіаційної процедури та її взаємодії з цивільним процесом.

Для уникнення вищезазначених проблем хотілося б звернути увагу, що на перших етапах впровадження медіації необхідно проведення в різних регіонах країни правових експериментів, спеціальних проектів з розвитку медіації в цивільному судочинстві з включенням судів загальної юрисдикції та господарських судів; активне включення суддівського співтовариства в реалізацію цих проектів, в тому числі проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи, спрямованої на популяризацію медіації; проходження суддями спеціального навчання за програмою, що дозволить розширити допомогу сторонам у примиренні в рамках судових процедур; формування корпусу професійних медіаторів, робота медіаторів і суддів в рамках єдиної виробленої моделі взаємодії; координація роботи суддів і корпусу професійних медіаторів вченими-юристами, що спеціалізуються в сфері цивільного процесу і медіації, сприяння у вирішенні виникаючих проблем організаційного, правового та іншого характеру; проведення роботи по вдосконаленню матеріального і процесуального законодавства, спрямованого на розширення умов для інтеграції медіації в правову систему.

▪ Досвід зарубіжних країн щодо впровадження медіації та можливість його застосування в Україні / А. М. Шеремет // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2019. – № 2(20) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2019/n2/19samzvu.pdf>.

Список використаних джерел

1. Волковицька Н. Медіація: альтернативний чи ефективний спосіб вирішення спорів? / Н. Волковицька // Юридична газета: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/mediaciya-alternativniy-chi-efektivniy-sposib-virishennya-sporiv.html>
2. Кисельова Т.С. Правове регулювання відносин із надання послуг медіації в зарубіжних країнах / Т.С. Кисельова // Право України. – 2011. - №11-12. – С. 225-235.
3. Актуальные вопросы развития практики медиации: опыт Республики Беларусь и России : материалы междунар. круглого стола, Минск, 19 апреля 2018 г. / БГУ, Юридический фак., Каф. гражданского процесса и трудового права ; под ред. О. Н. Здрок. – Минск : БГУ, 2018.
4. Мамницький В. Ю., Белей О. В., Дулепа В. П. Медіація в цивільному процесі: перспективи запровадження в Україні / В. Ю. Мамницький, О. В. Белей, В. П. Дулепа // Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. - 2019. - № 3 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://apnl.dnu.in.ua/3_2019/16.pdf
5. Кисельова Т.С. Програмний документ. “Інтеграція медіації в судову систему України”. / Т.С. Кисельова // Альтернативні способи вирішення спорів у контексті судової реформи в Україні: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://rm.coe.int/kyselova-t-mediation-integartion-ukr-new-31-07-2017/168075c1e7>
6. Резолюция Первой украинско-американской конференции судей и медиаторов: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.commonground.org.ua/dld/doc/Resol_UaUSconf_rus.pdf

▪ Досвід зарубіжних країн щодо впровадження медіації та можливість його застосування в Україні / А. М. Шеремет // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2019. – № 2(20) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2019/n2/19samzvu.pdf>.

7. Бондаренко-Зелінська Н.Л. Медіація: перспективи впровадження в Україні / Н.Л. Бондаренко-Зелінська // Міжнародне приватне право: розвиток і гармонізація. – 2012. - №11. - С. 186-188.
8. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифіковано із заявою Законом № 1678-VII від 16.09.2014: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011
9. Про деякі аспекти медіації у цивільних та комерційних справах. Directive 2008\52\EC: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a95
10. Про Стратегію реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки: Указ Президента України від 20 травня 2015 року № 276/2015 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/276/2015/stru2?lang=uk>
11. Про медіацію: Проект Закону № 3665 від 17.12.2015 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=57463
12. Про діяльність в сфері медіації: : Проект Закону №10425 від 05.07.2019р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66139

Шеремет А. М.

Досвід зарубіжних країн щодо впровадження медіації та можливість його застосування в Україні

Протягом останніх десятиліть в Україні відзначається зростання числа звернень до суду за захистом порушених прав, свобод, законних інтересів.

-
- Досвід зарубіжних країн щодо впровадження медіації та можливість його застосування в Україні / А. М. Шеремет // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2019. – № 2(20) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2019/n2/19samzvu.pdf>.

У ситуації щорічно зростаючого судового навантаження держава змушена вживати заходів, спрямованих на оптимізацію правосуддя. Як показує міжнародний досвід, одним із засобів, що допомагають вирішити цю проблему, є інститут медіації. Мета цієї статті полягає в тому, щоб вказати на досвід впровадження медіації у проблеми її застосування в інших країнах для можливого їх уникнення при впровадженні медіації в Україні.

Ключові слова: альтернативне вирішення правових спорів, європейські стандарти, медіація.

-
- Досвід зарубіжних країн щодо впровадження медіації та можливість його застосування в Україні / А. М. Шеремет // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2019. – № 2(20) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2019/n2/19samzvu.pdf>.